

تعیین‌کننده‌های تفاوت‌های فرهنگی در کارکردهای شناختی پایه؛ یک مطالعه کیفی مقدماتی

Determinants of Cultural Differences in Basic Cognitive Functions: an Introductory Qualitative Study

Rouhollah Shahabi

روح‌الله شهابی*

Abstract

The purpose of this study was to identify factors that explain cultural differences in cognitive functions and to examine the characteristics of these factors in Iranian culture. This research is basic in its objectives and was conducted using a qualitative research method and the technique of document analysis. The official website of PsychNet, PubMed, Elsevier, Noormags, Ensani Portal and SID were used to search for articles. After searching for keywords, the statistical population of this study included the first 100 articles from each of these databases and a total of 600 articles published between 2000 and 2020. A total of 67 manuscripts met the criteria to be included in the analysis. Documentary analysis was conducted using the method of Altheide & Schneider (2013). The results indicated 35 cultural characteristics that could be considered to explain cultural differences in cognitive function. These 35 primary characteristics were divided into 3 categories: 1. linguistic characteristics such as speech rate and phonological similarity; 2. family and educational characteristics such as parental framework and parenting styles; 3. values and norms such as social orientation and self-concept. In each of the above categories, Iranian society had its own exclusive characteristics, and the subjects influenced Iranian children's cognitive functions differently from other cultures. This study may have many implications for cognitive training and future research.

Keywords: Executive Function, Cultural Differences, Culture, Cognition, Documentary Analysis.

چکیده

هدف از پژوهش حاضر شناسایی عوامل فرهنگی تبیین‌کننده تفاوت‌های میان فرهنگی در کارکردهای شناختی و نگاه به ویژگی‌های این عوامل در فرهنگ ایرانی بود. این پژوهش از لحاظ هدف بنیادی است و از لحاظ نحوه گردآوری داده‌ها به روش کیفی با کاربردی تکنیک تحلیل اسنادی انجام شد. از پایگاه‌های اطلاعاتی سایک‌نت، پاب‌مد، الزویر، پایگاه مجلات تخصصی نور، پرتال جامع علوم انسانی و پایگاه مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی برای جست‌وجوی منابع استفاده شد. پس از جست‌وجوی کلیدواژه‌ها، ۱۰۰ مقاله نخست هریک از این پایگاه‌ها و در مجموع ۶۰۰ مقاله که در فاصله زمانی سال‌های ۲۰۰۰-۲۰۲۰ منتشر شدند، جامعه آماری این مطالعه بود. در مجموع ۶۷ مقاله، معیارهای مشخص شده برای ورود به تحلیل را داشتند. تحلیل اسنادی به روش پیشنهادی اولتاید و اشنايدر (۲۰۱۳) انجام شد. نتایج نشان داد ۳۵ مشخصه فرهنگی می‌تواند تبیین‌کننده تفاوت‌های فرهنگی در عملکرد شناختی باشد. این مشخصه‌ها در قالب سه دسته کلی شامل ویژگی‌های زبانی مانند سرعت گفتار و شباهت واجی، ویژگی‌های مربوط به خانواده و فرزندپروری مانند داریست و الگوهای والدگری، و ارزش‌ها و هنجارها مانند جهت‌گیری اجتماعی و خودتعبیری تقسیم‌بندی شدند. جامعه ایران در هریک از این دسته عوامل، ویژگی‌های اختصاصی خود را دارد و هریک می‌تواند به شکل متفاوتی از فرهنگ‌های دیگر، بر عملکرد شناختی اتباع ایرانی اثر بگذارد. این مطالعه دلالت‌های بسیاری برای آموزش شناختی و انجام پژوهش‌های آتی دارد.

واژه‌های کلیدی: کارکرد شناختی، تفاوت‌های فرهنگی، فرهنگ، شناخت، تحلیل اسنادی.

* نویسنده مسئول: استادیار گروه روان‌شناسی، پژوهشکده اخلاق و تربیت، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، تهران، ایران

Email: r.shahabi@ihcs.ac.ir

Received: 4 Apr 2021

Accepted: 21 Jun 2021

پذیرش: ۰۰/۰۳/۲۱

نوع مقاله: علمی پژوهشی

دریافت: ۰۰/۰۱/۱۵

مقدمه

پس از سال‌های طولانی پژوهش در روان‌شناسی میان‌فرهنگی می‌توان دو نتیجه‌ی اساسی را پذیرفت. نخست آنکه فرایندهای شناختی پایه‌ای^۱ وجود دارد که مشترک همه‌ی گروه‌های فرهنگی است (برای مثال پردازش شناختی^۲ یک پایه‌ی مشترک برای نظریه‌های شناختی هوش هم در شرق و هم در غرب معرفی شده است، داس، ۲۰۰۹). دوم اینکه ظهور، تحول و سنجش کارکردهای شناختی، ریشه در فرهنگی دارد که رفتار هوشمندانه در آن اتفاق می‌افتد (بری، ۲۰۱۵). یافته‌ی نخست یعنی وجود فرایندهای شناختی مشترک مانند «توجه»^۳ و «حافظه»^۴ در همه‌ی افراد و از همه‌ی فرهنگ‌ها، به معنای نبود تفاوت وجودی در کیفیت‌های شناختی آدمیان از فرهنگ‌های مختلف است. ویژگی دوم آن‌گونه که در نظریه‌های فرهنگی اجتماعی تحول (به‌منزله‌ی چارچوب نظری مطالعه‌ی حاضر) مانند ویگوتسکی^۵ (۱۹۸۳، ۱۹۹۴، به نقل از واسیلوا و بالیانیسکووا، ۲۰۱۹)، لوریا (۱۳۸۲) و راگوف (۲۰۰۳) آمده است، بیانگر شکل‌گیری فرهنگی کیفیت‌های شناختی یا دست‌کم ارتباط فرهنگ با آن‌ها است. نتیجه‌ی متعاقب این دو مفروضه آن است که عملکردهای شناختی خاص از جمله «توجه» و «حافظه» اگر چه به عنوان یک توانایی شناختی در افراد فرهنگ‌های مختلف وجود دارد، اما براساس پژوهش‌هایی که به تفاوت‌های میان فرهنگی درباره‌ی حافظه و توجه پرداخته‌اند، تجارب افراد با این موضوع رابطه دارد که آن‌ها چگونه به دنیای اطرافشان توجه و آن را درک کنند و به یاد بیاورند؛ برای مثال شواهد پژوهشی نشان می‌دهند تنها لحظاتی پس از نمایش تصاویر، نمونه‌ی دانشجوی چینی به پس‌زمینه و نمونه‌ی دانشجوی آمریکایی به نقاط کانونی تصاویر توجه می‌کنند (چوا، بلند و نیسبت، ۲۰۰۵). در جست‌وجوی دیداری، نمونه‌ی دانشجوی سعودی، تثبیت^۶ بیشتر و زمان جست‌وجوی طولانی‌تری در مقایسه با نمونه‌ی دانشجوی بریتانیایی نشان دادند (آلتویی، آندروود و اسمیت، ۲۰۱۷). توانایی کودکان پیش‌دستانی آمریکایی در جابه‌جایی توجه به فائده^۷ بیشتر از کودکان آفریقای جنوبی است (لگار، داله، کیم و دک، ۲۰۱۸). هم گروه نمونه‌ی جوان و هم سالمند آمریکایی‌ها در مقایسه با نمونه‌ی ترک همتای خود، بیشتر مرتکب خطا در یادآوری اطلاعات مقوله‌ای می‌شوند (گوتس و بودر اوغلو، ۲۰۱۹). حتی با کنترل شدت هیجانی نیز گروه جوان‌تر آن‌ها حافظه‌ی آیم^۸ بهتری در مقایسه با دانشجویان آسیای شرقی دارند (مایکلی اشتاین‌متز، استارکی، راجستر، لو و گاتچس، ۲۰۱۷). چنین یافته‌هایی که در ادبیات پژوهش فراوان هستند، این سؤال کلیدی را ایجاد می‌کنند که دلیل این تفاوت‌های میان‌فرهنگی چیست یا دقیقاً کدام عوامل و شاخصه‌های فرهنگی، ایجادکننده یا دست‌کم مرتبط با این تفاوت‌ها هستند.

-
1. basic cognitive processes
 2. cognitive processing
 3. attention
 4. memory
 5. Vygotsky
 6. fixation
 7. set switching rule
 8. item memory

رس، بوجامپ، فلنری و فیشر (۲۰۱۷) در مطالعه خود چهار عامل را به‌منزله مکانیسم‌های نامزد^۱ برای ایجاد رابطه بین فرهنگ و عملکرد شناختی ذکر کردند: نظام ارزش‌ها^۲ هنجارهای والدگری^۳، زبان^۴ و دوزبانگی^۵ و نابرابری^۶ محرومیت^۷ را به‌مثابه مکانیسم‌های فرهنگی زیربنایی‌کننده تفاوت‌های میان‌گروهی در کارکردهای اجرایی معرفی کردند. آن‌ها معتقدند هریک از موارد زیر به‌گونه‌ای می‌تواند بر کارکردهای اجرایی به‌ویژه کنترل بازداری^۸ تأثیرگذار باشد:

الف) ارزش‌های فرهنگی مرتبط با آموزش مانند اهمیت ادراک‌شده تحصیل، تأکید خانوادگی بر فعالیت‌های مربوط به تحصیل و ساختار نظام آموزش و پرورش؛ ارزش‌های مرتبط با آداب و رسوم فرهنگی درباره فعالیت‌های معمول مانند تأکیدات فرهنگی بر فعالیت‌هایی مانند یوگا و انطباق نیافتن طراحی و اجرای تکلیف با ارزش‌های فرهنگی افراد

ب) روش‌های انضباطی، درگیری مراقب و اقتدار یا استبداد والدینی

ج) دوزبانگی در مقابل تک‌زبانگی^۹ و سطح کارآمدی فرد در زبانی که تکلیف با آن اجرا می‌شود.

د) ادراک تبعیض در جوامع چندفرهنگی

در مطالعه‌ای دیگر، وارنوم، گراسمن، کیتایاما و نیسبت (۲۰۱۰) جهت‌گیری اجتماعی^{۱۰} را عامل ایجادکننده تفاوت‌های فرهنگی در شناخت مطرح کردند. براین اساس به نظر می‌رسد پژوهش‌های اندکی، پاسخ به پرسش پیش‌گفته شده را مدنظر قرار داده باشند. با نگاه به آنچه گفته شد، پژوهش حاضر به‌دنبال شناسایی عوامل فرهنگی‌ای است که تفاوت‌های میان‌گروهی در عملکرد شناختی به آن‌ها اسناد داده شده است.

روش

مطالعه حاضر با توجه به ماهیت آن، به روش کیفی با کاربست طرح تحلیل اسنادی^{۱۱} انجام شده است. به این منظور از مراحل پیشنهادی اولثاید و اشنايدر (۲۰۱۳) بهره گرفته شد.

-
1. candidate mechanisms
 2. value system
 3. parenting norms
 4. language
 5. bilingualism
 6. inequality
 7. oppression
 8. inhibitory control
 9. monolingualism
 10. social orientation
 11. documentary analysis

مرحله ۱. تعیین ملاک‌های انتخاب متون و اسناد

ملاک کلی انتخاب اسناد، سودمندی آن برای پاسخ‌گویی به مسئله پژوهش بوده است. ضمن در نظر گرفتن این موضوع، پژوهش‌هایی که هر سه ملاک زیر را داشتند، برای ورود به مطالعه مناسب در نظر گرفته شدند: الف) فرهنگ را از طریق مقایسه جمعیت‌های مختلف، مطالعه کرده باشند؛ یعنی نمونه پژوهش شامل دست‌کم دو گروه فرهنگی بوده باشد.

ب) نتایج مقایسه حاکی از معناداری تفاوت دو گروه فرهنگی در کارکرد شناختی بررسی شده بوده باشد.

ج) دامنه زمانی انتشار پژوهش، ۲۰ سال اخیر یعنی از ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۰ باشد.

د) در تبیین، یافته‌های پژوهش را به عوامل فرهنگی اسناد داده باشند. برای بررسی این ملاک، در همین مرحله بخش بحث و نتیجه‌گیری^۱ مقالاتی که شروط الف و ب را داشتند، مطالعه شدند و پرداختن آن‌ها به موضوعات فرهنگی در تبیین یافته‌ها بررسی شد.

به عبارت ساده‌تر پژوهش‌هایی وارد مطالعه شدند که در بیست سال اخیر به بررسی تفاوت‌های فرهنگی در کارکردهای شناختی حافظه و توجه پرداخته بودند. نتایج مطالعه، تفاوت معنادار دو گروه را نشان داده و به‌منزله کلیدی‌ترین ملاک، تفاوت معنادار به‌دست‌آمده را با استفاده از متغیرهای فرهنگی تبیین کرده بود. همچنین شرایط زیر ملاک‌های خروج از مطالعه هستند:

الف) نبود یکی از چهار ملاک بالا

ب) مطالعات مروری و فراتحلیل

مرحله ۲. جست‌وجوی متون و گردآوری داده‌ها

ابتدا در سه پایگاه اطلاعات علمی خارجی شامل PubMed, PsycNet و بخش علوم انسانی و اجتماعی Elsevier، کلیدواژه‌های cognitive، executive function، cognition، attention، development و memory همراه با واژه‌های culture و cultural جست‌وجو شد. معادل فارسی این واژه‌های کلیدی نیز در منابع داخلی شامل پایگاه مجلات تخصصی نور^۲، پرتال جامع علوم انسانی^۳ و پایگاه مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی^۴ جست‌وجو شدند. جست‌وجو براساس ارتباط^۵ کلیدواژه‌ها با یکدیگر انجام شد و به عبارت دیگر، در حالتی صورت گرفت که پایگاه‌های اطلاعات علمی، اسناد را براساس ارتباط کلیدواژه‌ها با یکدیگر مرتب کرده بودند. پس از مطالعه ۱۰۰ نتیجه نخست هر پایگاه (درمجموع ۳۰۰ مقاله) و حذف مقالات مشترک، ۶۷ مقاله واجد شرایط شرکت در مطالعه بودند؛ به این دلیل بررسی در یک‌صدمین نتیجه متوقف شد که هیچ‌یک از بیست نتیجه پایانی، مرتبط با موضوع مطالعه تشخیص

1. discussion

2. www.noormags.ir

3. www.ensani.ir

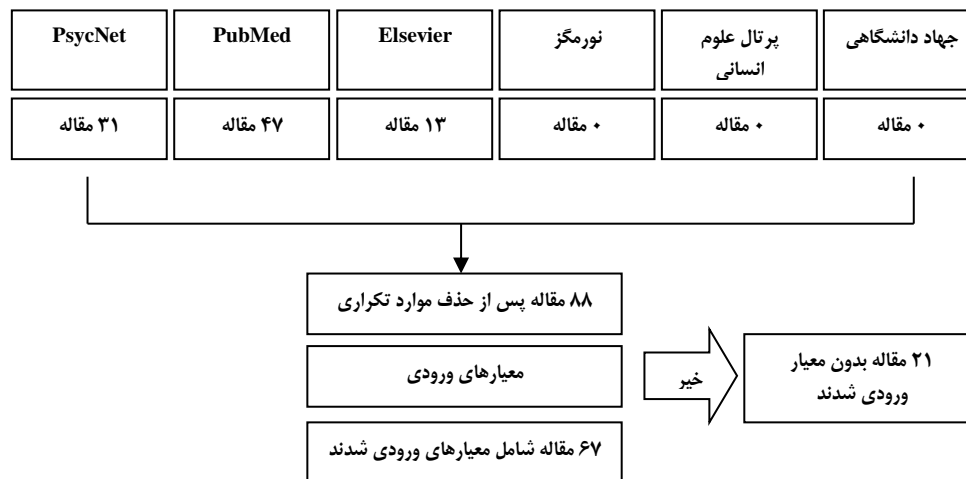
4. www.sid.ir

5. relevance

داده نشد و ادامه بررسی، غیرضروری به نظر می‌رسید. در پایگاه‌های داخلی، مقاله‌ای که شرایط ورود به مطالعه را داشته باشد، یافت نشد. فهرست مقالات منتخب در پیوست ۱ است.

مرحله ۳. مواجهه و آشناسدن با متون و فیش‌برداری

در این مرحله، پژوهشگر برای آنکه با عمق و گستره محتوایی داده‌ها آشنا شود، تمام متن به‌ویژه بخش «بحث و نتیجه‌گیری»^۱ مقاله‌های منتخب را مکرر و به‌صورت فعال (جست‌وجوی معانی و الگوها) مطالعه و نتایج و تبیین آن‌ها را استخراج، تلخیص و نتیجه‌گیری کرده است. در واقع در این مرحله پژوهشگر قسمت بحث و نتیجه‌گیری مقاله منتخب را به دقت و چندین بار مطالعه کرد تا عوامل فرهنگی را که یافته‌های مطالعه با آن‌ها تبیین شده بودند، استخراج و مشخص کند.

شکل ۱. روش جست‌وجو به روش پریسما

مرحله ۴. شناسایی ویژگی‌های موردنظر و کدگذاری

در این مرحله، براساس تلخیص و نتیجه‌گیری‌های صورت‌گرفته در مرحله قبل، فهرستی از کدهای اولیه یا مشخصه‌های فرهنگی مؤثر بر کارکرد شناختی حافظه و توجه، تهیه شدند. کدهای انتخاب‌شده در واقع نام یا برچسب‌هایی بودند که پژوهشگر به قسمتی (یک جمله یا پاراگراف) از متن، اطلاق داده و با سؤال اصلی پژوهش (متغیرهای فرهنگی مؤثر بر کارکرد شناختی کدام‌اند) ارتباط زیادی داشته است. در چهار مثال زیر نمونه‌هایی از این کدگذاری آمده است.

مثال ۱

سند مطالعه‌شده: کونانت و همکاران (۲۰۰۳). مقالهٔ ردیف ۳۳ در جدول ۲ یا مقالهٔ ۲۲ در فهرست منابع بخشی از قسمت بحث و نتیجه‌گیری مقاله.

«... یک تبیین ممکن برای این تفاوت‌ها ممکن است مربوط به تفاوت‌ها در زبان نوشتاری و آموزش خواندن و نوشتن در دو فرهنگ باشد. در زبان نوشتاری لائویی^۱، صدای هم‌خوان‌های منفرد ممکن است نه تنها به وسیلهٔ واکه‌هایی که قبل یا بعد از آن‌ها در کلمه می‌آیند اصلاح شود، بلکه واکه یا ترکیب واکه‌ها نیز می‌توانند برای اصلاح صدا در زیر یا بالای هم‌خوان‌ها قرار گیرند. این مؤلفهٔ فضایی اضافی برای زبان، ممکن است نیاز به اتکای بیشتر به پردازش دیداری فضایی اطلاعات زبانی در طی آموزش خواندن و نوشتن داشته باشد...».

کد اولیهٔ استخراج‌شده: زبان نوشتاری^۲ (تفاوت کودکان آمریکایی و لائوسی^۳ از لحاظ فراخوانی حافظه^۴)

مثال ۲

سند مطالعه‌شده: استروسکی سولیس و لوزانو (۲۰۰۶). مقالهٔ ردیف ۳۴ در جدول ۲ یا مقالهٔ ۷۳ در فهرست منابع بخشی از قسمت بحث و نتیجه‌گیری مقاله.

«... مقایسهٔ نمرات [فراخوانی] رو به جلو^۵ و معکوس^۶ اعداد بین نمونهٔ مکزیکی با نمونه‌هایی از کشورهای مختلف، تفاوت معناداری را نشان داده است که نمی‌توان آن را به‌طور کامل با سن یا سال‌های مدرسه‌روی تبیین کرد. برخی از مطالعات نشان دادند که تفاوت‌ها در فراخوانی ارقام بین کشورهای مختلف را می‌توان با ویژگی‌های زبانی که آزمودنی‌ها با آن صحبت می‌کنند، تبیین کرد. یک مطالعهٔ بین زبانی که توسط ناوه بنیامین و آیرس^۷ (۱۹۸۶) انجام شد، نشان داد فراخوانی ارقام برای زبان‌هایی که نرخ سرعت گفتار بالاتری دارند، بیشتر است؛ برای مثال میانگین فراخوانی ارقام^۸ برای انگلیسی‌زبان‌ها ۷/۲ و برای عرب‌زبان‌ها ۵/۷۷ بوده است...»

کد اولیهٔ استخراج‌شده: نرخ سرعت گفتار^۹

مثال ۳

-
1. lao
 2. written language
 3. lao children
 4. memory span
 5. digits forward
 6. digits backward
 7. Naveh-Benjamin & Ayres
 8. digit span
 9. speech rate

سند مطالعه‌شده: ترن، آردوندو و یوشیدا (۲۰۱۹). مقاله شماره ۴۶ در جدول ۲ و ۹۷ فهرست منابع.

بخشی از قسمت بحث و نتیجه‌گیری

«... ما مدعی هستیم که تکلیف، یادآور ویژگی‌های جمع‌گرایانه مشترکی است که در فرهنگ‌های شرقی و آمریکای لاتین یافت می‌شود؛ یعنی جوامعی که بر اهمیت کنترل تکانه‌های اولیه و پاسخ‌های خودتنظیمی تأکید دارند. همچنین کودکان متأثر از فرهنگ شرقی، بدون توجه به وضعیت زبانی نسبت به آن‌هایی که از فرهنگ آمریکای لاتین بودند، عملکرد بهتری داشتند. به این ترتیب نشان می‌دهد که فرایندهای بازداری پاسخ ممکن است به ویژگی‌های جمع‌گرایانه کاملاً یکپارچه، حساسیت بیشتری داشته باشد. اگرچه کودکان از فرهنگ‌های آمریکای لاتین همانند فرهنگ شرقی، دارای ویژگی‌های جمع‌گرایانه هستند، اما به دلیل تأثیرات فردگرایی، کمتر ساخت یافته است...»

کد اولیه استخراج‌شده: فردگرایی / جمع‌گرایی^۱

مثال ۴

سند مطالعه‌شده: کشف، دسماریس، پوتنام و گارتستین (۲۰۱۹). مقاله ۱۹ در جدول ۲ و ۵۱ در فهرست

منابع، بخشی از قسمت بحث و نتیجه‌گیری

«سطوح بالاتر جابه‌جایی توجه و حساسیت کمتر به جنبه‌های ظریف محیط ممکن است ریشه در تأکید بر انجام فعالیت مستقل داشته باشد؛ درحالی‌که والدین آمریکایی بیشتر احتمال دارد که به محرک‌های کمتر برجسته اشاره نداشته باشند یا حفظ توجه را ترغیب نکنند...»

کد اولیه استخراج‌شده: ترغیب خودمختاری و فعالیت مستقل کودک توسط والدین

روند احصای عوامل یا مکانیسم‌های نامزد ایجادکننده تفاوت‌های فرهنگی در عملکرد شناختی، مانند مثال‌های ارائه‌شده در بالا تا پایان ادامه یافت. پس از آن، کدهای مشابه حذف شد و سایر عوامل تجمیع و دسته‌بندی شدند تا تحلیل پایانی با سهولت بیشتری امکان‌پذیر باشد.

یافته‌ها

شناسایی ویژگی‌های موردنظر یا کدهای اولیه

براساس تحلیل و بررسی ۶۷ پژوهش دارای شرایط ورود به مطالعه، تفاوت‌های فرهنگی در عملکرد شناختی، به کدهای اولیه ارائه‌شده در جدول ۱ اسناد داده شد. این کدها یا عوامل اولیه، تحلیل و در قالب ۳ مضمون کلی شامل ویژگی‌های زبانی، عوامل مربوط به خانواده و فرزندپروری و عوامل مربوط به ارزش‌ها و هنجارها دسته‌بندی شدند. تجمیع و دسته‌بندی عوامل نامزد ایجادکننده تفاوت‌های فرهنگی در عملکرد شناختی در جدول ۱ آمده است:

1. individualistic/collectivistic

جدول ۱. مضامین فرهنگی مربوط به عوامل زیربنایی رابطه فرهنگ و شناخت

عامل کلی‌تر	عوامل یا کدهای احصاشده اولیه
ویژگی‌های زبانی	اورتوگرافی ^۱ روشن یک زبان (شبهات بیشتر بین تلفظ و املا (الفسون، نگ، وانگ و هیوز، ۲۰۱۷))، تأکید بر گام ^۲ به‌منزله یک ویژگی زبانی (گیودا و همکاران، ۲۰۱۸؛ ترهاب، شنلبرگ و ناکاتا، ۲۰۰۸)، سرعت گفتار ^۳ (استروسکی زولیس و لوزانو، ۲۰۰۶)، شباهت کلمات ^۴ (دایرو، بالداسی و پوکلیسی، ۲۰۱۳)، طول کلمه، دوزبان‌گونگی، جهت خواندن و نوشتن (مک کریک، کالدرا و شاک، ۲۰۱۸؛ گیودا و همکاران، ۲۰۱۸؛ پیست و کاساسانتو، ۲۰۱۹)، ویژگی‌های زبان نوشتاری (کونانت و همکاران، ۲۰۰۳؛ لگار و همکاران، ۲۰۱۸؛ آجورنسن، اوبرزوت و اویلر، ۲۰۱۴؛ لوکاس، لوپس، پالا و وونگ، ۲۰۱۳)، سرعت دستیابی به محتوای معنایی زبان دوم (اسمیت و همکاران، ۲۰۱۸) استفاده از نشانه‌ها (لگار و همکاران، ۲۰۱۸)، آموزش نمادهای زبانی (لگار و همکاران، ۲۰۱۸).
خانواده و فرزندپروری	حساس ^۵ و پاسخگو ^۶ بودن مادر (کرشوف، دزمیریس، پاتام و گارتشتاین، ۲۰۱۹)، ترغیب خودمختاری کودک توسط مادر (کرشف و همکاران، ۲۰۱۹) تعامل والد فرزند؛ مانند فراهم‌کردن فرصت‌های یادگیری خاص (گیودا و همکاران، ۲۰۱۸؛ سنزاک، ماسودا، تاکادا و اکادا، ۲۰۱۶)، سرعت و شدت پاسخ‌های مادر، توصیفی ^۷ / رهنمودی‌بودن ^۸ مادر، کلامی‌سازی ^۹ مادر (ویجیل، ۲۰۰۲؛ لی، باکر و ویتنبرد، ۲۰۱۸)، وابستگی مادرانه ^{۱۰} (لی، باکر و ویتنبرد، ۲۰۱۸)، گفت‌وگوی مادر کودک (ویجیل، ۲۰۰۲؛ لی، باکر و ویتنبرد، ۲۰۱۸؛ تاموفیو، صادقی و نوبیل، ۲۰۱۹)، استاندارد تحصیلی یا درگیری تحصیلی والدین (کوورا چاوز و روگوف، ۲۰۰۹)، استاندارد تحصیلی بالای والدین (کمپیل و زو، ۲۰۰۱)، تنظیم رفتاری اولیه ^{۱۱} (سانگ و جینیو، ۲۰۱۷؛ تران، آردوندو و یوشیدا، ۲۰۱۹؛ لان، کریستین، پونیتز، لی و موریسون، ۲۰۱۱؛ کو، نایا و ویرتز، ۲۰۱۴؛ اوه و لوئیس، ۲۰۰۸)، ورود کودک به خانواده گسترده‌تر (سیلوا، شیمپی و راکوف، ۲۰۱۵).
ارزش‌ها و هنجارها	خودتعبیری ^{۱۲} (چستون داتون و تاسی، ۲۰۱۰؛ وانگ و رس، ۲۰۰۵؛ ساهین و امبرت، ۲۰۱۳؛ وانگ، ۲۰۰۱؛ مورینگچی، ایوانز، هیراکی و ایناکورا، ۲۰۱۲) درگیرشدن اجتماعی ^{۱۳} (کوورا چاوز و روگوف، ۲۰۰۹؛ لانر و همکاران، ۲۰۱۳؛ ایستومین، پاناکووا و هدی، ۲۰۱۴؛ نیست و میوموتو، ۲۰۰۵)، فردگرا یا جمع‌گرا بودن جوامع (شارون و لیلچ، ۲۰۱۸؛ آلتویی، آندروود و اسمیت، ۲۰۱۷؛ بچراچ و همکاران، ۲۰۱۹؛ جابسون و همکاران، ۲۰۱۸؛ واگار و کوهن، ۲۰۰۳؛ وانگ، دوین، وونگ و هیوز، ۲۰۱۶؛ لوکاس و همکاران، ۲۰۱۳؛ سنزاک، وایب و ماسودا، ۲۰۱۸؛ شهانین، پترسون، اسلاتر و ولمن، ۲۰۱۱؛ رس و همکاران، ۲۰۱۷؛ تران، آردوندو، یوشیدا، ۲۰۱۹)، تجارب فرهنگی، مانند تجربه تاریخی زندگی در یک رژیم (اوجدا، آرتولی، پنا و شرتلن، ۲۰۱۶؛ کاردان و همکاران، ۲۰۱۷؛ کیم، ۲۰۰۸؛ کمپیل و زو، ۲۰۰۱)، راهبرد محوری ^{۱۴} (شوارتز، بودروگلو و گانچس، ۲۰۱۴)، مدرسه‌روی و آموزش (اوستروسکی سولیس و لوزانو، ۲۰۰۶؛ کاردان و همکاران، ۲۰۱۷؛ کیم، ۲۰۰۸)، تجربه آموزشی (ساموئل، روهر برنکین، پاک و کیم، ۲۰۱۸؛ تانگ و لئو، ۲۰۰۹؛ ربرسون، دیویدف، دیویس و شاپیرو، ۲۰۰۴)، پاناجیوتاکای و نویس، ۲۰۱۴)، نظام اجتماعی ^{۱۵} (نیسیبت، پنگ، جای و نورنیزان، ۲۰۰۱)، کلیشه‌های فرهنگی ^{۱۶} (نیسیبت و همکاران، ۲۰۰۱؛ یون، هشر، فینبرگ، رهال و وینوکور، ۲۰۰۰)، تأکیدات فرهنگی بر ویژگی‌های بافتی یا کانونی (ساخت پیوندهای بسیط ^{۱۷} (یانگ، ویلکینسون، اسپانیول و هاشر، ۲۰۱۸؛ کاستر، ایناکورا، بووسی و کارتنز، ۲۰۱۸؛ زانگ و هان سئوک، ۲۰۱۵؛ کانتلر، کووایارا و اسمیت، ۲۰۱۵؛ یانگ، چن، نگ و فو، ۲۰۱۳؛ گراسمن، الثورث و هانگ، ۲۰۱۱؛ کووایارا و اسمیت، ۲۰۱۲)، تحرک رابطه‌ای ^{۱۸} (سن مارتین و همکاران، ۲۰۱۸)، نشانه اجتماعی (برای مثال استفاده از نگاه به‌عنوان یک علامت اجتماعی (گوبل، چن و ریچاردسون، ۲۰۱۷))، هنجارهای فرهنگی (کونانت و همکاران، ۲۰۰۳) برای مثال تأکید بر نظم و هماهنگی در فرهنگ کنفیوسیوس (الفسون و همکاران، ۲۰۱۷؛ گوپال، ۲۰۱۷؛ آدامز، سیر ماسال و میلر، ۲۰۲۰؛ لان، کریستین، پونیتز، لی و موریسون، ۲۰۱۱؛ جاسمن، عبدالله، انگلیگر، ۲۰۱۰)، جهت‌گیری اجتماعی (واگار و کوهن، ۲۰۰۳؛ وانگ، دوین، وونگ و هیوز، ۲۰۱۶؛ سنزاک، وایب، و ماسودا، ۲۰۱۸)، سوگیری شناختی ویژه فرهنگ (دریشل، کانو، استل، توفیند و لای، ۲۰۱۱؛ نیچدا، پوریا، روزنفلد و ارنکو لاسپیرلا، ۲۰۱۷).

1. transparent orthography
2. pitch
3. reading speed
4. words similarity
5. sensitive
6. responsiveness
7. descriptive
8. directive
9. verbalization
10. maternal contingency
11. early behavioral regulation
12. self construal
13. social engagement
14. strategy based
15. social system
16. culture based stereotypes
17. construction of elaborative object-context associations
18. relational mobility

بحث و نتیجه‌گیری^۱

پژوهش حاضر نشان می‌دهد نظام شناختی انسان در شبکه‌ای متأثر از متغیرهای وابسته به فرهنگ عمل می‌کند. این متغیرها شامل ویژگی‌های زیر بوده است: گفتاری و زبانی که افراد با آن صحبت می‌کنند، متغیرهای مرتبط با خانواده مانند فرزندپروری، داربست والدینی، جامعه‌پذیری والدینی هیجان و تحولات خانواده و متغیرهای مربوط به ارزش‌ها و هنجارها مانند جهت‌گیری اجتماعی و خودتعبیری. در ادامه رابطه این عوامل با عملکرد شناختی، با تأکید بر سهم آن‌ها در ایجاد تفاوت‌های میان‌فرهنگی و نیم‌نگاهی به وضعیت این عوامل در فرهنگ ایرانی بررسی شده است.

الف) ویژگی‌های زبانی مؤثر بر شناخت

دست‌کم از زمان طرح نظریه نسبیّت زبانی^۲ ساپیر و وروف^۳ (نقل از توماسلو، ۱۳۹۷) این ادعا مطرح و از نظر تجربی بررسی شد که فراگیری یک زبان طبیعی خاص (برای مثال فارسی) و نه یک زبان طبیعی دیگر (برای مثال انگلیسی) می‌تواند بر عملکرد شناختی افراد تأثیر بگذارد. با وجود نقدهای مطرح‌شده بر این فرضیه (برای مرور این نقدها نک: وانگ، ۲۰۱۷؛ ریگر و زو، ۲۰۱۷)، می‌توان مدعی بود اینکه افراد چگونه درباره اشیاء یا رویدادها صحبت می‌کنند، ممکن است به توجه کمتر یا بیشتر به جنبه‌های مشخص از رویدادها یا اشیاء منجر شود. به عبارت دیگر در زبان‌های مختلف، عناصر زبانی متفاوتی وجود دارد که آن زبان را برای توجه به پدیده‌ها یا یادآوری از مخازن اندوژی^۴ آسان‌تر می‌کند؛ برای مثال از جمله این عوامل که گمان می‌رود زبان فارسی در آن‌ها با زبان معیار اروپایی (انگلیسی، فرانسه و آلمانی) تفاوت دارد، می‌توان به نرخ سرعت گفتار، شباهت‌های واجی^۵ و طول کلمه اشاره کرد.

درباره اثرگذاری سرعت گفتاری بر عملکرد شناختی، شواهد پژوهشی (سوانسون و هاول، ۲۰۰۱؛ فرگوسون، بووی و تیلی، ۲۰۰۲) نشان می‌دهد، گفتار سریع‌تر، کارآمدی فرایندهای مرور ناملفوظ را ارتقا می‌دهد و از این‌رو سبب کاهش زوال آیت‌های حافظه در حلقه واج‌شناختی^۶ می‌شود. نکته مهم این است که سرعت گفتار درحالی‌که بر ظرفیت حافظه تأثیر دارد، بین گویشوران به زبان‌های مختلف متفاوت است و براین‌اساس می‌توان انتظار داشت که گویشوران زبان‌های مختلف، نرخ ظرفیت حافظه متفاوتی داشته باشند. در بررسی چنین ادعایی، اوستروسکی سولیس و لوزکنو (۲۰۰۶) فراخانی حافظه رو به جلو و معکوس را در برخی کشورها جمع‌آوری و با نمونه مکزیکی مقایسه کردند. در این مطالعه، نمونه مکزیکی براساس سن و

۱. تلخیص در تبیین به‌دلیل محدودیت تعداد صفحات مقاله است.

2. linguistic relativity hypothesis
3. Sapir & Whorf
4. storages
5. phonological similarity
6. phonological loop

میزان تحصیلات با نمونه‌های کشورهای دیگر هم‌تاسازی شده بود. نتایج به‌دست‌آمده در این مطالعه، تفاوت میان‌زبانی معنادار در فراخنای حافظه را نشان داد که به تفاوت میان‌زبانی در سرعت گفتار نسبت داده شد؛ از این‌رو می‌توان انتظار داشت زبان‌هایی که گویشوران آن‌ها نرخ گفتار سریع‌تری دارند، ظرفیت حافظه کاری^۱ بیشتری نیز داشته باشند. سرعت تولید گفتار گویشوران زبان فارسی در مطالعات کمی بررسی شده است. این نرخ دربارهٔ کودکان در پژوهش اخلاقی، شریفی و ایزانلو (۱۳۹۶) که با استفاده از نرم‌افزار تخمین سرعت گفتار انجام شد، ۱۰۵/۹۸ کلمه در دقیقه و دربارهٔ بزرگسالان در مطالعهٔ کرد زعفرانلو و طاهرلو (۱۳۹۳) ۳/۸ تا ۵/۸ هجا در ثانیه برآورد شده است. از مجموع پژوهش‌های احدی، شاه‌بداغی، فقیه‌زاده و محمودی بختیاری (۱۳۸۵)، کرد زعفرانلو و طاهرلو، (۱۳۹۳)، مخلصین، احمدی‌زاده، کسبی و احدی (۱۳۹۶) و اخلاقی، شریفی و ایزانلو (۱۳۹۶) می‌توان نتیجه گرفت، نرخ سرعت گفتار گویشوران فارسی برحسب هجا بر ثانیه کمتر از گویشوران انگلیسی‌زبان برآورد می‌شود. با عنایت به اثرگذاری سرعت گفتار بر ارتقای کارآمدی مرور ناملفوظ و در نتیجه کاهش زوال آیت‌های حافظه می‌توان ظرفیت حافظه کاری کمتری برای کودکان ایرانی در مقایسه با کودکان انگلیسی پیش‌بینی کرد. با این حال این موضوع نیازمند ارزیابی دقیق و رعایت ملاحظات روش‌شناختی، به‌ویژه از حیث کنترل متغیرهای مداخله‌کننده است. شباهت واج‌شناختی بین تک‌آواها^۲ عامل زبانی دیگری است (بدلی، هیچ و کوینن، ۲۰۱۸) که می‌تواند هم اثر کاهش (افزایش خطا در یادآوری) و هم اثر تسهیل بر حافظه داشته باشد. اثر کاهشی شباهت واج‌شناختی به این معناست که هرگاه از شرکت‌کنندگان خواسته شود زنجیره‌ای از حروف را به یاد بیاورند، در فهرستی از حروف که به لحاظ واج‌شناختی به هم شبیه هستند مانند T, P, G, V و D در مقایسه با فهرستی که شباهت کمتری به هم دارند، مانند F, R, Y, W و K احتمال ارتکاب خطا بسیار بیشتر است (کپلند و رادونسکی، ۲۰۰۱). اثر کاهشی شباهت واج‌شناختی، به شکل‌های مختلفی تبیین شده است. جونس، هیوز و ماکن (۲۰۰۶) معتقدند اثر شباهت واج‌شناختی یا ناشی از سردرگمی تولیدی^۳ است که هنگام تولید حروف مشابه اتفاق می‌افتد یا می‌توان آن را نتیجهٔ تداخل ادراکی^۴ دانست؛ چراکه این اثر حتی در موقعیت‌هایی که آیت‌ها به صورت شنیداری ارائه شده بودند، اما یادآوری نوشتاری درخواست شده بود نیز دیده شد. اثر تسهیل^۵ شباهت واج‌شناختی نیز به این معنا است که در تکالیف فراخنای پیچیده اگر شباهت واجی به صورت هم‌قافیه عملیاتی شود، می‌تواند اثر تسهیل داشته باشد؛ یعنی سبب شود یادآوری بعدی کلماتی که به لحاظ واج‌شناختی مشابه هم هستند، ساده‌تر انجام شود (مک‌نامارا، مور و کانوی، ۲۰۱۱). دربارهٔ تأثیر شباهت واجی بر یادآوری از حافظه در میان گویشوران زبان فارسی، دو نکته وجود دارد: نخست آنکه برخی واژه‌های زبان فارسی مانند ق

-
1. working memory
 2. monophonic
 3. articulatory confusion
 4. perceptual interference
 5. phonological similarity facilitation

با غ؛ ق ب خ؛ ق با گ؛ ج با چ؛ ک با ج و ک با گ، از حیث واجی به هم شباهت دارند و کاربست آن‌ها در تکالیف فراخوانی ساده حافظه، یادآوری آن‌ها را با چالش مواجه می‌کند (اثر کاهش). از سوی دیگر در زبان فارسی، شاعران و نویسندگان برای ایجاد آرایه زیبایی‌شناسانه، ویژگی شباهت واج‌شناسی را در قالب قاعده جناس به کار برده‌اند. در چنین مواردی همانند تکالیف فراخوانی پیچیده، شباهت واج‌شناختی بر یادآوری متون نظم فارسی می‌تواند اثر تسهیل داشته باشد. اثر طول کلمه نیز به این موضوع اشاره دارد که کلمات کوتاه و تک‌سیلابی، بهتر از کلمات طولانی و چندسیلابی یادآوری می‌شوند (دهن، ۲۰۱۵). از آنجا که کودکان در سنین مختلف ذخیره واژگانی متفاوتی دارند و این ذخیره می‌تواند از حیث طول کلمه در میان زبان‌های مختلف متفاوت باشد، می‌توان نتیجه گرفت که کودکان دارای زبان‌های مختلف به دلیل برخورداری از ذخیره واژگان متفاوت از نظر طول کلمه می‌توانند توانایی یا ظرفیت یادآوری‌های متفاوت داشته باشند. درباره ذخیره واژگانی کودکان ایرانی پژوهش‌های مهمی انجام شده است که از جمله مهم‌ترین آن‌ها می‌توان به پژوهش نعمت‌زاده، دادرسی، دست‌چردی کاظمی و منصوری‌زاده (۱۳۹۰) اشاره کرد؛ با این حال از حیث طول و اثرگذاری آن بر یادآوری، مطالعه‌ای در گویشوران فارسی مشاهده نشد و نیازمند بررسی پژوهشی است. به عبارت دیگر فهم دقیقی از طول کلمات در متون فارسی موجود نیست و نمی‌توان سهولت یا دشواری یادآوری را در گویشوران زبان فارسی به دلیل اثر طول کلمه تبیین کرد.

ب) خانواده و فرزندپروری

دسته دوم درباره عوامل فرهنگی مؤثر عملکرد شناختی عوامل مربوط به فرزندپروری و خانواده را شامل می‌شود. از میان این عوامل، درباره دو مفهوم داریست والدینی^۱ و سبک والدگری^۲ بحث شده است. از آنجا که در داریست^۳ با همدیگر^۴ فکر کردن وجود دارد (رنشواو، ۲۰۱۳) پس می‌تواند واجد مؤلفه فرهنگی باشد. وابسته به فرهنگ بودن داریست والدینی در مطالعات بسیاری از جمله کاستر، کوالکانتی، د کاروالیو، رسندر و کارتنر (۲۰۱۶)، کارتنر، کرافا، چودهاری و کلر (۲۰۱۶) و لی، بکر و وایت‌برد (۲۰۱۸) بررسی و تأیید شده است. درباره چگونگی داریست والدینی در مادران ایرانی، کرمانی و والدزمنچاکا (۱۹۹۵) در مطالعه خود دریافتند آن‌ها در مقایسه با مادران آمریکایی بیشتر یک سبک کنترل‌کننده و هدایت‌کننده یا رهنمودی^۵ را در تعاملات کلامی استفاده می‌کنند. درمقابل مادران آمریکایی هنگام انجام یک بازی الکترونیکی در آموزش کلامی، بیشتر متکی بر روش‌های غیررهنمودی هستند. این موضوع که آیا مادران ایرانی و آمریکایی در

-
1. maternal scaffolding
 2. parenting style
 3. scaffolding
 4. think together
 5. directive

داربست والدینی با یکدیگر تفاوت دارند یا خیر در دو موقعیت انجام فعالیت هدفمند^۱ و انجام فعالیت آزاد^۲ توسط کرمانی و برنر (۲۰۰۰) نیز بررسی شده است. نتایج این مطالعه نشان می‌دهد، در بلوک فعالیت هدفمند مادران مهاجر ایرانی (مادرانی که در ایران متولد و بزرگ شدند)، گونه مستقیم و آشکاری از داربست را استفاده کرده‌اند. این گونه راهنمایی‌ها در بخش‌های پایین‌تر پیوستار داربست قرار دارند. از سوی دیگر مادران آمریکایی، راهبردهای داربست غیرمستقیم و توضیحی را استفاده می‌کنند که منعکس‌کننده مقوله‌ها در کران دیگر پیوستار است. مقایسه سخنان مادران نشان می‌دهد که مادران ایرانی حمایت کلامی بیشتری در مقایسه با مادران آمریکایی فراهم می‌کنند و مادران ایرانی در تعامل خود پرگوتر هستند.

از یک سو مجموعه وسیعی از شواهد پژوهشی (برای مثال یارویی و همکاران، ۲۰۱۹؛ میوسن و انگلاند، ۲۰۱۶؛ چانگ، پارک، سینگ و سانگ، ۲۰۰۹) نشان می‌دهد الگوی والدگری به‌منزله یکی دیگر از عوامل مربوط به خانواده و فرزندپروری می‌تواند بر تحول و عملکرد شناختی کودکان تأثیر بگذارد. از سوی دیگر شواهد پژوهشی (برای نمونه چانگ، ۲۰۰۷؛ امن، مالدا، مسمن، اکمکی و ون ایجنز دورن، ۲۰۱۲؛ هانگ، چه، لامب و زو، ۲۰۱۷؛ کرکاف، دسماریس، پوتنام و گارتستین، ۲۰۱۹) نشان می‌دهد در الگوی والدگری، تفاوت میان فرهنگی وجود دارد و افراد از فرهنگ‌های مختلف، الگوهای متفاوتی از والدگری را با فراوانی بیشتر استفاده می‌کنند؛ در نتیجه می‌توان انتظار داشت تفاوت‌های میان فرهنگی در عملکرد شناختی تا حدی ناشی از الگوهای والدگری متفاوت در این فرهنگ‌ها باشد؛ برای مثال سبک مکالمه مادر می‌تواند بر حافظه زندگی‌نامه شخصی^۳ کودک تأثیر بگذارد؛ با تعیین اینکه کدام اطلاعات باید به خاطر سپرده و بازنمایی شوند و تا حد زیادی بعد از روزها در دسترس باشند؛ بنابراین بسط کم و بازسازی حافظه معطوف به جمع کودکان چینی می‌تواند تا حدی با بسط پایین و سبک روایتی معطوف به اجتماع^۴ توسط مادران چینی تبیین شود (کیوی و رابرتس، ۲۰۱۹). با استناد به مطالعه رضانی، عبدخدایی، طیبی و آقا محمدیان شعریاف (۱۳۹۷) الگوی والدگری غالب در ایرانیان را می‌توان موارد زیر دانست: مسئولیت‌پذیری افراطی برای فرزند، ارضای افراطی نیازهای فرزندان، جبران محرومیت‌های گذشته خود با ارضای آن محرومیت‌ها بدون توجه به علایق و نیازهای فرزندان، واگذار نکردن مسئولیت به فرزندان، باورهای کمال‌گرایانه نامنعطف به فرزندان، قوانین دشوار درباره فرزندان، توقعات بالا از آن‌ها، انتظار اطاعت بی‌چون و چرای فرزند از والدین و تلاش برای هدایت اجباری فرزند در مسیرهایی که خود می‌خواهند. اینکه این ویژگی‌ها چگونه بر عملکرد شناختی اثر می‌گذارند، نیازمند بررسی پژوهشی است و به‌نظر می‌رسد با بضاعت پژوهشی فعلی نمی‌توان نتیجه‌گیری یا حتی فرضیه خاصی در این زمینه مطرح کرد.

-
1. goal oriented activity
 2. free play activity
 3. autobiographical memory
 4. social guided narrative style

ج) ارزش‌ها و هنجارها

دسته سوم درباره عوامل فرهنگی مؤثر بر عملکرد شناختی، عوامل مربوط به ارزش‌ها و هنجارها است. این عوامل ذیل دو مفهوم جهت‌گیری اجتماعی و خود تعبیری بحث می‌شوند. جهت‌گیری اجتماعی^۱ به گرایش اعضای یک جامعه به استقلال یا وابستگی به یکدیگر اشاره دارد. فرهنگ‌هایی که بر جهت‌گیری اجتماعی مستقل تأکید دارند، مایل هستند از خودهدایتی^۲، خودمختاری و خودبیانی^۳ حمایت کنند، بر فردگرایی و خودمختاری تأکید دارند، از آمادگی بالایی برای درگیر شدن در هیجانات اجتماعی برخوردار هستند و پیشرفت فردی و ارتقای شخصی برای آن‌ها در درجه بالای اهمیت قرار دارد. در مقابل در فرهنگ‌های دارای جهت‌گیری اجتماعی به‌هم‌وابستگی، تمایل به هماهنگی، وابستگی و پیوند وجود دارد. آن‌ها بر جمع‌گرایی تأکید دارند و دارای هویت اجتماعی رابطه‌ای هستند. افراد در این فرهنگ‌ها آمادگی فراوانی برای درگیر شدن در هیجانات اجتماعی دارند و بر پیشرفت گروه و به‌هم‌وابستگی خود با دیگران تأکید می‌کنند (وارنوم، گراسمن، کیتایاما و نیسبت، ۲۰۱۰). براساس شواهد پژوهشی (برای مثال سن‌زاک، وایب، ماسودا و شیمیزو، ۲۰۱۸ و زانگ و هان سوک، ۲۰۱۵)، جهت‌گیری اجتماعی سهم مهمی در تبیین تفاوت‌های فرهنگی در سبک شناختی دارد. به‌طور ویژه، جهت‌گیری اجتماعی وابستگی^۴ (فرهنگ شرقی)، تفکر کل‌نگر^۵ و جهت‌گیری استقلال^۶ (فرهنگ غربی) از تفکر تحلیلی^۷ حمایت می‌کند. یک پژوهش میان‌فرهنگی که در آن بر هم‌سویی ایران با کشورهای شرقی از حیث جهت‌گیری اجتماعی تأکید داشته باشد، مشاهده نشد؛ با این حال اگر این هم‌سویی مفروض دانسته شود، می‌توان سبک شناختی جامعه ایران را همانند اتباع شرقی مطالعه‌شده، دارای تفکر کل‌نگر، وابسته به زمینه و متمرکز بر ویژگی‌های بافتی تفسیر کرد.

خود تعبیری نیز بر تعریف از خود و مقداری که فرد خود را مستقل یا وابسته به دیگران می‌بیند، دلالت دارد. خودتعبیری مستقل نوعی نگاه به خود است که عمدتاً در کشورهای غربی و فرهنگ‌های فردگرایانه مرسوم است و تمایل به قائل شدن ارزش‌های بیشتر بر خود شخصی^۸، به‌کارگیری طرحواره‌ای برای خود مستقل از ادراک اجتماعی و بنیان‌گذاری زندگی هیجانی و انگیزش براساس اهداف، امیال و نیازهای شخصی از ویژگی‌های آن است. از سوی دیگر، خودتعبیری وابسته به‌طور عمده در فرهنگ‌های شرقی دیده می‌شود که تا حد زیادی جمع‌گرا هستند و ارزش بیشتری برای خود بین‌فردی یا اجتماعی قائل هستند (داتو و سالانگا، ۲۰۱۸؛ کیتایاما و پارک، ۲۰۱۰). شواهد پژوهشی به‌روشنی نشان داده است خودتعبیری می‌تواند

-
1. social orientation hypothesis
 2. self direction
 3. self expression
 4. intradependent social orientation
 5. holistic thinking
 6. independent social orientation
 7. analytical thinking
 8. personal self

بر سبک شناختی حساسیت به زمینه^۱ در مقابل عدم حساسیت^۲ تأثیر بگذارد. در مطالعه کونن، هانوفر و شوپرت (۲۰۰۱) هنگامی که خودتعبیری مستقل در ترسیم تکالیف مدنظر قرار گرفت، شرکت‌کنندگان آلمانی و آمریکایی در پیدا کردن اشکالی که درون یک محیط هندسی پیچیده ترسیم شده بودند، بهتر عمل می‌کردند. در مقابل شرکت‌کنندگانی که خودتعبیری بین‌شخصی را ترجیح می‌دادند، در تکالیفی که به تفکر وابسته به زمینه^۳ حساس بودند، عملکرد بهتری داشتند. در مطالعات دیگر مانند کیم، گریم و مارکمن^۴ (۲۰۰۷) نیز نتایج مشابهی به دست آمد. همانند جهت‌گیری اجتماعی، ماهیت خودتعبیری نمونه ایرانی نیز مورد بررسی پژوهشی قرار نگرفت؛ با این حال با مفروض دانستن تفاوت شرقی-غربی می‌توان ادعا کرد افراد ایرانی به دلیل برخورداری از یک خودتعبیری وابسته و بین‌شخصی، تفکر حساس یا وابسته به زمینه دارند.

در مجموع این مطالعه که براساس ادبیات پژوهشی خارجی انجام شده است، نشان داد برخی متغیرهای فرهنگی بر عملکرد شناختی به‌ویژه توانایی‌های حافظه‌ای و توجه تأثیر دارند. براساس یافته‌های این مطالعه می‌توان ادعا کرد افراد از فرهنگ‌هایی که تولید گفتار سریع‌تری دارند، ذخیره‌واژگانی آن‌ها شباهت واجی کمتری دارد و متشکل از کلمات با تعداد سیلابس کمتر است، والدین آن‌ها داریست شناختی غیررهنمودی و غیرکنترل‌کننده دارند، فرزندآوری در سن پایین مادر انجام می‌شود و کودکان دارای خواهر و برادرند و افراد بیشتر دارای خودتعبیری و جهت‌گیری اجتماعی مستقل هستند، عملکرد شناختی متفاوت با افرادی دارند که الگوی مخالف دارند (سرعت گفتار کندتری دارند، ذخیره‌واژگانی آن‌ها پر از کلمات طولانی و حروف به لحاظ واجی مشابه است، والدین دارای داریست شناختی کنترل‌کننده هستند، فرزندآوری در سن بالا انجام می‌شود و خانواده‌ها عمدتاً یک فرزند دارند و خودتعبیری و جهت‌گیری اجتماعی وابسته به بافت است). این یافته‌ها دلالت‌های کاربردی نیز دارد؛ برای مثال تقویت سرعت گفتار ناملفوظ در برنامه‌های توان‌بخشی شناختی، استفاده نکردن از حروف به لحاظ واجی مشابه در ساخت آزمون‌های حافظه، استفاده از داریست غیرمستقیم و هدایتی، تقویت خودتعبیری مستقل و مانند آن برای ارتقای شناختی کودکان جامعه پیشنهاد می‌شود.

درباره این مطالعه، ذکر چند ملاحظه ضروری است:

۱. این مطالعه، پیش‌نیاز و مقدمه‌ای برای انجام مطالعات تجربی آتی است. درواقع اگر چنین مطالعاتی انجام نشود، امکان شناسایی عوامل ایجادکننده تفاوت‌های فرهنگی در عملکرد شناختی و بررسی تجربی آن‌ها وجود نخواهد داشت. براین‌اساس بررسی‌نکردن تجربی در این مرحله از پژوهش نمی‌تواند کاستی برای آن باشد.

۲. در این مطالعه، تعریف وایت^۵ (۱۹۹۴، نقل از تامس، ۱۳۹۸) از فرهنگ مدنظر است. براساس این

-
1. context sensitivity
 2. insensitivity
 3. context dependent thinking
 4. Kim, Grimm, & Markman
 5. white

تعریف، «فرهنگ را می‌توان به منزله رفتاری دانست که منحصر به انسان‌های اندیشه‌ورز است، انسان‌هایی که از اشیای مادی به مثابه جزء مکمل رفتارشان استفاده می‌کنند. به بیان صریح‌تر، فرهنگ عنصری متشکل از زبان، دیدگاه‌ها، عقاید، آداب و رسوم، نهادها، اصول و قوانین، ابزارها، فنون، کارهای هنری، آیین‌ها، تشریفات و... است»؛ از این‌رو هر جا از فرهنگ‌های مختلف سخن گفته شد، مقصود گروه‌ها یا جوامع مختلفی هستند که از حیث عناصر یادشده با هم متفاوت‌اند.

۳. بضاعت اندک پژوهش‌های داخلی، امکان پرداختن تفصیلی به اثرگذاری عوامل شناسایی‌شده بر کارکردهای شناختی نمونه ایرانی را فراهم نکرده است. براین اساس امید است این مطالعه، باب پژوهش‌های داخلی در این مورد را بگشاید تا بتوان با تفصیل بیشتری درباره رابطه عوامل فرهنگی با کارکردهای شناختی کودکان ایرانی صحبت کرد.

۴. آنچه در پژوهش حاضر مدنظر بود، کارکردهای شناختی مانند حافظه، توجه و کارکردهای اجرایی است و شناخت به معنای کلی‌تر آن مدنظر نبوده است. ضمن آنکه محقق، به تنوع کارکردهای شناختی و اثرپذیری متفاوت آن‌ها از عوامل فرهنگی آگاه بوده است. با این حال برای نگاه بسیط به موضوع، چاره‌ای جز تجمیع مؤلفه‌های شناختی حافظه، توجه و کارکردهای اجرایی ذیل عنوان کلی «کارکردهای شناختی» نبوده است؛ با این امید که در پژوهش‌های تجربی آتی، این تفکیک مدنظر قرار بگیرد.

۵. مشخصه‌های احصاشده موجود در هر دسته، در عین شباهت ساختاری (برای مثال ویژگی مربوط به زبان) تفاوت‌های مفهومی بسیار نیز با یکدیگر داشته‌اند. این موضوع بحث و نتیجه‌گیری ذیل هر دسته را ابتر و ذیل هر مشخصه را بسیار طولانی می‌ساخت؛ از این‌رو محقق، بحث و نتیجه‌گیری را به مشخصه‌هایی محدود کرده است که در طول پژوهش، اهمیت بیشتری داشته‌اند.

منابع

- احدی، ح.، شاهدهاگی، م. ر.، فقیه‌زاده، س.، و محمودی بختیاری، ب. (۱۳۸۵). سرعت گفتار و خواندن در دانش‌آموزان دختر پایه دوم و پنجم ابتدایی شهر تهران. *شنوایی‌شناسی*. ۱۵(۲)، ۳۷-۳۰.
- اخلاقی، ا.، شریفی، ش.، و ایزانلو، ع. (۱۳۹۶). مقایسه پدیده مکث در بیان شفاهی روایت در میان زنان و دختران ایرانی. *پژوهش‌های زبان‌شناسی*. ۱۶(۱)، ۱-۱۶.
- تامس، ر. م. (۱۳۹۸). *نظریه‌های نوین تحول انسان*. ترجمه حامد برآبادی و حمیدرضا آقا محمدیان. تهران: نشر نی.
- توماسلو، م. (۱۳۹۷). ریشه‌های فرهنگی شناخت انسانی. ترجمه محمد نصیری. تهران: نقد فرهنگ.
- رضانی، و.، عبدخدایی، م. س.، طیبی، ز.، و آقامحمدیان شعرباف، ح. (۱۳۹۷). ابعاد شناختی فرزندپروری والدین ایرانی: یک مطالعه کیفی. *فصلنامه روان‌شناسی شناختی*. ۶(۳)، ۳۶-۲۲.
- کردزعفرانلو، ع.، و طاهرلو، ف. (۱۳۹۳). سرعت گفتار در زبان فارسی در دو سبک رسمی و محاوره‌ای. *مجموعه مقالات دانشگاه علامه طباطبایی*. ۳۳(۳۳۲)، ۱۰۲۶-۱۰۱۱.
- لوریا، ا. ر. (۱۳۸۲). *رشد و تحول شناختی، مبانی فرهنگی و اجتماعی شناخت*. ترجمه حبیب‌الله قاسم‌زاده. تهران:

انتشارات ارجمند.

مخلصین، م.، احمدی‌زاده، ز.، کسبی، ف.، و احدی، ح. (۱۳۹۶). تأثیر سن، جنسیت و تکلیف بر سرعت گفتار فارسی زبانان. *کوشش*. ۱۹(۲)، ۳۳۳-۳۲۲.

نعمت‌زاده، ش.، دادرس، م.، دستجردی کاظمی، م.، و منصوریزاده، م. (۱۳۹۰). *واژگان پایه فارسی از زبان کودکان ایرانی*. تهران: منادی تربیت.

References

- Alotaibi, A., Underwood, G., & Smith, A. D. (2017). Cultural differences in attention: Eye movement evidence from a comparative visual search task. *Consciousness and Cognition*, 55(9), 254-265.
- Altheide, D., & Schneider, C. (2013). Process of qualitative document analysis. In *Qualitative Media Analysis* (pp. 38-74). California: SAGE Publications, Ltd.
- Asbjorensen, A. E., Obrzut, J. E., & Oyler, J. D. (2014). Cross cultural comparison of verbal learning and memory functions in reading disabled American and Norwegian adolescents. *Scandinavian Journal of Psychology*, 55(2), 115-22.
- Bachrach, D. G., Lewis, K., Kim, Y. P., Pankaj, C., Campion, M. C., & Thatcher, S. M. B. (2019). Transactive memory systems in context: A meta-analytic examination of contextual factors in transactive memory systems development and team performance. *Journal of Applied Psychology*, 104(3), 464-493.
- Baddeley, A. D., Hitch, G. J., & Quinlan, P. T. (2018). Is the phonological dimilarity effect in working memory due to proactive interference? *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory and Cognition*, 44(8), 1312-1316.
- Berry, J. W. (2015). Culture and cognition: a forty year overview. In Papadopoulos, T. C., Parrila, R. k., & Kirby, J. R. *Cognition, Intelligence and achievement: a tribute to J. P. Das*. London: Elsevier Academic Press.
- Campbell, J. I. D., & Xue, O. (2001). Cognitive arithmetic across cultures. *Journal of Experimental Psychology*, 130(2), 299-315.
- Cantrell, L., Kuwabara, M., & Smith, L. B. (2015). Set size and culture influence children's attention to number. *Journal of Experimental Child Psychology*, 131(3), 19-37.
- Chang, M. (2007). Cultural differences in parenting styles and their effects on teens' self-esteem, perceived parental relationship satisfaction, and self-satisfaction. Thesis submitted to graduate with College Honors. Department of Psychology, College of Humanities and Social Sciences. Carnegie Mellon University.
- Chang, M., Park, B., Singh, K., & Sung, Y. Y. (2009). Parental involvement, parenting behaviors, and children's cognitive development in low-income and minority families. *Journal of Research in Childhood Education*, 23(3), 309-324.
- Chentsova-Dutton, Y. E., & Tsai, J. L. (2010). Self focused attention and emotional reactivity: the role of culture. *Journal of Personality and Social Psychology*, 98(3), 507-519.
- Chua, HF., Boland, J. E., & Nisbett, R. E. (2005). Cultural variation in eye movements during scene perception. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the*

- United States of America*, 102(35), 12629-12633.
- Conant, I. L., Fastenau, P. S., Giordani, B., Bovin, m. J., Chounramany, C., Xaisida, S., Choulamounry, L., & Pholsena, P. (2003). Environmental influences on primary memory development: a cross cultural study of memory span in Lao and American children. *Journal of Clinical and Experimental Neuropsychology*, 25(8), 1102-1116.
- Copeland, D. E., & Radvansky, G. E. (2001). Phonological similarity in working memory. *Memory & Cognition*, 29(5), 774-776.
- Correa-Chavez, M., & Rogoff, B. (2009). Children's attention to interactions directed to others: Guatemalan Mayan and European American patterns. *Developmental Psychology*, 45(3), 630-641.
- Cramer, E. S., Dusko, M. J., Rensink, R. A. (2016). Group level differences in visual search asymmetry. *Attention, Perception, & Psychophysics*, 78(6), 1585-602.
- Das, J. P. (2009). Unity and diversity of views on intelligence and consciousness: Where the East meets the West. *Psychological Studies*, 54(1), 38-41.
- Datu, J. A. D., & Salanga, M. G. (2018). Cultural self-views influence meaning making: Selfconstruals as differential predictors of meaning in life among Filipino university students. *Universitas Psychologica*, 17(5), 1-9.
- De abreu, P. M., Baldassi, M., Puglisi, M. L., & Befi-Lopes, D. M. (2013). Cross linguistic and cross cultural effects on verbal working memory and vocabulary: testing language minority children with an immigrant background. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 56(2), 630-42.
- Dehn, M. J., (2015). *Working memory and academic learning*. New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.
- Dritschel, B., Kao, Ch., Astell, A., Neufeind, J., & Lai, T. G. (2011). How are depression and autobiographical memory retrieval related to culture. *Journal of Abnormal Psychology*, 120(4), 969-974.
- Ellefsen, M. R., Ng, F. F., Wang, Q., Hughes, C. (2017). Efficiency of Executive Function: A Two-Generation Cross-Cultural Comparison of Samples from Hong Kong and the United Kingdom. *Psychol Sci*, 28(5), 555-566.
- Emmen, R. A. G., Malda, M., Mesman, J., Ekmekci, H., & van IJzendoorn, M. H., (2012) Sensitive parenting as a cross-cultural ideal: sensitivity beliefs of Dutch, Moroccan, and Turkish mothers in the Netherlands. *Attachment & Human Development*, 14(6), 601-619.
- Ferguson, A. N., Bowey, J. A., & Tilley, A. (2002). The association between auditory memory span and speech rate in children from kindergarten to sixth grade. *Journal of Experimental Child Psychology*, 81(2), 141-156.
- Gobel, MS, Chen, A., & Richardson, D. C. (2017). How different culture look at faces depends on interpersonal context. *Can J Exp Psychol*, 71(3), 258-264.
- Goyal, N., Adams, M., Cyr, T. G., Maass, A., & Miller, J. G. (2020). Norm based spontaneous categorization: cultural norms shape meaning and memory. *Journal of Personality and Social psychology*, 118(3), 436-456.
- Grossmann, L., Ellsworth, P. C., & Hong, Y. (2011). Culture, attention and emotion. *Journal of Experimental Psychology General*, 141(1), 31-6.

- Guida, A., Megreya, A. M., Lavielle-Guida, M., Noel, Y., Mathy, F., van Dijck, J.P., Abrahamse, E. (2018). Spatialization in working memory is related to literacy and reading direction: culture literarily directs our thoughts. *Cognition*, 175(6), 96-100.
- Gutchess A, Boduroglu A. (2019). Cultural differences in categorical memory errors persist with age. *Aging Ment Health*, 23(7), 851-854.
- Huang, C. Y., Cheah, C. S., Lamb, M. E., & Zhou, N. (2017). Associations between parenting styles and perceived child effortful control within Chinese families in the United States, the United Kingdom, and Taiwan. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 48(6), 795–812.
- Istomin, K. V., Pabakova, J., & Heady, P. (2014). Culture, perception, and artistic visualization: a comparative study of children's drawings in three Siberian cultural groups. *Cogn Sci*, 38(1), 76-100.
- Ji, L. J., Zhang, Z., & Nisbett, R. E. (2004). Is It Culture or Is It Language? Examination of Language Effects in Cross-Cultural Research on Categorization. *Journal of Personality and Social psychology*, 87(1), 57-65.
- Jobson, L., Miskon, N., Dalglish, T., Hitchcock, C., Hill, E., Golden, A. M., Zulkefly, N. S., & Mukhtar, F. (2018). Impact of culture on autobiographical life structure in depression. *Br J Clin Psychol*, 57(3), 382-396.
- Jones, D. M., Hughes, R. W., & Macken, W. J. (2006). Perceptual organization masquerading as phonological storage: Further support for a perceptual-gestural view of short-term memory. *Journal of Memory and Language*, 54(2), 265–281.
- Josman, N., Abdollah, T. M., & Engel-Yeger, B. (2010). Cultural factors affecting the differential performance of Israeli and Palestinian children on the Loewenstein Occupational Therapy Cognitive Assessment. *Research in Developmental Disabilities*, 31(3), 656–663
- Kardan, I., Shneidman, L., Krogh-Jespersen, S., Gaskins, S., Berman, M. G., & Woodward, A. (2017). Cultural and developmental influences of overt visual attention to videos. *Scientific Reports*, 7(1), 11264-11279.
- Kartner, J., Crafa, D., Chaudhary, N., & Keller, H. (2016). Reactions to receiving a gift- maternal scaffolding and cultural learning in Berlin and Delhi. *Child Development*, 87(3), 712-722.
- Kermani, H., & Brenner, M. E (2000) Maternal Scaffolding in the Child' Zone of Proximal Development Across Tasks: Cross-Cultural Perspectives, *Journal of Research in Childhood Education*, 15(1), 30-52.
- Kermani, H., & Valdez-Menchaca, M. (1995). Maternal structuring of support and transference of responsibility around a teaching task; a cross cultural comparison. *Paper presented at the American Educational Research Association Annual Meeting*, April 1995, San Francisco, CA.
- Kim, H. S. (2008). Culture and the cognitive and neuroendocrine responses to speech. *Journal of Personality and Social Psychology*, 94(1), 32-47.
- Kim, K., Grimm, L. R., & Markman, A. B. (2007). Self-construal and the processing of covariation information in causal reasoning. *Memory & Cognition*, 35(6), 1337-1343.
- Kirchhoff, C., Desmarais, E. E., Putnam, S. P. P., & Gartstein, M. A. (2019).

- Similarities and differences between western cultures: toddler temperament and parent child interactions in the United States and Germany. *Infant Behavior and Development*, 57(4), 101366-101378.
- Kitayama, S., & Park, J. (2010). Cultural neuroscience of the self: understanding the social grounding of the brain. *Social Cognitive and Affective Neuroscience*, 5(2-3), 111-129
- Koh, S., Napa, S. C., & Wirtz, D. (2014). The role of social relationships and culture in the cognitive representation of emotions. *Cognition & Emotion*, 28(3), 507-519.
- Koster, M., Cavalcante, L., de Carvalho, R. V. C., Resende, B. D., & Kartner, J. (2016). Cultural differences on toddler's prosocial behaviour: how maternal task assignment relates to helping others. *Child Development*, 87(6), 1727-1738.
- Koster, M., Itakura, S., Yovsi, R., & Kartner, J. (2018). Visual attention in 5 year olds from three different cultures. *PLoS One*, 13(7), 1-18.
- Kühnen, U., Hannover, B., & Schubert, B. (2001). The semantic-procedural interface model of the self: The role of self-knowledge for context-dependent versus context-independent modes of thinking. *Journal of Personality and Social Psychology*, 80(3), 397-409
- Kuwabara, M., & Smith, L. B. (2012). Cross-cultural differences in cognitive development: Attention to relations and objects. *Journal of Experimental Child Psychology*, 113(1), 20-35.
- Lan, X., Cristine, H. L., Ponitz, C., Li, S., & Morrison, F. (2011). Investigating the links between the subcomponents of executive function and academic achievement: A cross-cultural analysis of Chinese and American preschoolers. *Journal of Experimental Child Psychology*, 108(3), 677-692.
- Lanr, J. D., Wellman, H. M., Olson, Sh. L., Alison, L., Wang, L., & Tardif, T. (2013). Relations between temperament and theory of mind development in the United States and China: Biological and behavioral correlates of preschoolers' false-belief understanding. *Developmental Psychology*, 49(5), 825-836.
- Lee, M. K., Baker, S., & Whitebread, D. (2018). Culture specific links between maternal executive function, parenting and preschool children's executive function in South Korea. *British Journal of Educational Psychology*, 88(2), 216-235.
- Legare, C. h., Dale, M. T., Kim, S. Y., & Deak, G. O. (2018). Cultural variation in cognitive flexibility reveals diversity in the development of executive functions. *Scientific Reports*, 8(1), 16326.
- Lucas, A. J., Lewis, Ch. P. F., Wang, K., & Berridge, D. (2013). Social-cognitive processes in preschoolers' selective trust: Three cultures compared. *Developmental Psychology*, 49(3), 579-590.
- Macnamara, B. N., Moore, A. B., & Conway, A. R. A. (2011). Phonological similarity effects in simple and complex span tasks. *Memory & Cognition*, 39(7), 1174-1186.
- McCrink, K., Caldera, C., & Shaki, S. (2018). The early construction of spatial attention: culture, space and gesture in parent-child interactions. *Child Development*, 89(4), 1141-1156.
- Meuwissen, A. S., & Englund, M. E. (2016). Executive function in at risk children:

- Importance of father figure support and mother parenting. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 44(3), 72-80.
- Mickley Steinmetz, K. R., Sturkie, C. M., Rochester, N. M., Liu, X., & Gutches, A. H. (2017). Cross-cultural differences in item and background memory: examining the influence of emotional intensity and scene congruency. *Memory*, 26(6), 751–758.
- Moriguchi, Y., Evans, A. D., Hiraki, K., & Itakura, S.H. (2012). Cultural differences in the development of cognitive shifting: East–West comparison. *Journal of Experimental Child Psychology*, 111(2), 156-163.
- Nijdam, J. A., Rivera, D., Rosenfeld, B., & Arango-Lasprilla, J. C. (2017). A cross-cultural analysis of the Test of Memory Malingering among Latin American Spanish-speaking adults. *Law and Human Behavior*, 41(5), 422-428.
- Nisbett, R. E., & Miyamoto, Y. (2005). The influence of culture: holistic versus analytic perception. *Trends in Cognitive Science*, 9(10), 467-73.
- Nisbett, R. E., Peng, K., Choi, I., & Norenzayan, A. (2001). Culture and systems of thought: holistic versus analytic cognition. *Psychological Review*, 108(2), 291-310.
- Oh, S., & Lewis, C. (2008). Korean preschoolers' advanced inhibitory control and its relation to other executive skills and mental state understanding. *Child Development*, 79(1), 80–99.
- Ojeda, n., Aretouli, E., Pena, J., & Schretlen, D. J. (2016). Age differences in cognitive performance: a study of cultural differences in historical context. *Journal of Neuropsychology*, 10(1), 104-115.
- Ostrosky – Solis, F., & Lozano, A. (2006). Digit span: effect of education and culture. *International Journal of Psychology*, 41(5), 333-341.
- Panagiotaki, G., & Nobes, g. (2014). Cultural influences on children's understanding of the human body and the concept of life. *British Journal of Developmental Psychology*, 32(3), 276-290.
- Pitt, B., & Casasanto, D. (2019). The correlations in experience principle: How culture shapes concepts of time and number. *Journal of Experimental Psychology*, 149(6), 1048-1070.
- Qi, H., & Roberts, K. P. (2019). Cultural influences on the development of children's memory and cognition. *Advanced in Child Development and Behavior*, 56(1), 183-225.
- Regier, T., & Xu, Y. (2017). The Sapir-Whorf hypothesis and inference under uncertainty. *WIREs Cognitive Science*, 8(6), e1440.
- Renshaw, P. D. (2013). The social cultural and emotional dimensions of scaffolding. *Learning, Culture and Social Interaction*, 2(1), 56-60.
- Roberson, D., Davidoff, J., Davies, I. R. L., & Shapiro, L. R. (2004). The Development of Color Categories in Two Languages: A Longitudinal Study. *Journal of Experimental Psychology*, 133(4), 554-571.
- Rogoff, B. (2003). *The cultural nature of human development*. New York. Oxford University Press.
- Roos, L., Beauchamp, K. G., Flannery, J., & Fisher, P.H. A. (2017). Cultural

- contributions to childhood executive function [Electronic Version]. Retrieved April 22, 2020, from <https://www.researchgate.net/publication/319777098>.
- Ross, J., Yilmaz, M., Dale, R., Cassidy, R., Yildirim, I., & Suzanne, Z. M. (2017). Cultural differences in self-recognition: the early development of autonomous and related selves? *Developmental Science*, 20(3), 1-13.
- Sahin, B., & Mebert, C. J. (2013). The role of culture and self construal autobiographical memories of US and Turkish college students. *Memory*, 21(8), 1004-1017.
- Samuel, S., Reehr-Brackin, K., Pak, H., & Kim, H. (2018). Cultural Effects Rather Than a Bilingual Advantage in Cognition: A Review and an Empirical Study. *Cognitive Sciences*, 42(7), 2313-2341.
- San Martin, A., Schug, J., & Maddux, W. W. (2019). Relational mobility and cultural differences in analytic and holistic thinking. *Journal of Personality and Social Psychology*, 116(4), 495-518.
- Schwartz, A. J., Boduroglu, A., & Gutchess, A. H. (2014). Cross cultural differences in categorical memory errors. *Cognitive Sciences*, 38(5), 997-1007.
- Senzaki, S., Masuda, T., Takada, A., & Okada, H. (2016). The communication of cultural dominant modes of attention from parents to children: a comparison of Canadian and Japanese parent child conversations during a joint science description task. *Plos One*, 11(1), e0147199.
- Senzaki, S., Wiebe, S. A., Masuda, T., & Shimizu, Y. (2018). A cross cultural examination of selective attention in Canada and Japan: the role of social context. *Cognitive Development*, 48(4), 32-41.
- Shahaedian, A., Peterson, C., Slaughter, V., & Wellman, H. M. (2011). Culture and the sequence of steps in theory of mind development. *Developmental Psychology*, 47(5), 1239-1247.
- Sharon, A., & Lilach, S. (2018). Culture and problem solving: congruency between the culture mindset of individualism versus collectivism and problem type. *Journal of Experimental Psychology*, 147(6), 789-814.
- Silva, K.G., Shimpi, P. M., & Rogoff, B. (2015). Young children's attention to what's going on: cultural differences. *Advances in Child Development and Behavior*, 49(2), 207-27.
- Smith, L., Leung, W. G., Crane, B., Parkinson, B., Toulopoulou, T., & Yiend, J. (2018). Bilingual comparison of Mandarin and English cognitive bias tasks. *Behavior Research Methods*, 50(1), 302-312.
- Song, H., Jinyu, A. (2017). The relationship between executive functions and IQ in Korean children and the comparison with Chinese children. *Applied Neuropsychology-Child*, 6(2), 158-165.
- Swanson, H. L., & Howell, M. (2001). Working memory, short term memory and speech rate as predictors of children's reading performance at different age. *Journal of Educational Psychology*, 93 (4), 720-734.
- Tang, Y. Y., & Liu, Y. (2009). Numbers in the cultural brain. *Progress in Brain Research*, 178(10), 151-157.
- Taumoepau, M., Sadeghi, S., & Nobilo, A. (2019). Cross-cultural differences in

- children's theory of mind in Iran and New Zealand: The role of caregiver mental state talk. *Cognitive Development*, 51(3), 32-45.
- Tran, C. D., Arredondo, M. M., & Yoshida, H. (2019). Early Executive Function: The Influence of Culture and Bilingualism. *Bilingualism: Language and Cognition*, 22(4), 714-732.
- Trehub, S., Schellenberg, E. G., & Nakata, T. (2008). Cross-cultural perspectives on pitch memory. *Journal of Experimental psychology*, 100(1), 40-52.
- Varnum, M. E. W., Grossmann, I., Kitayama, S., & Nisbett, R. E. (2010). The origin of cultural differences in cognition: the social orientation hypothesis. *Current Directions in Psychological Science*, 19(1), 9-13.
- Vasileva, O., & Balyasnikova, N. (2019). Re introducing Vygotsky's thought: from historical overview to contemporary psychology. *Frontiers in Psychology*, 10 (1515), 1-15.
- Vigil, D. C. (2002). Cultural variation in attention regulation: a comparative analysis of British and Chinese immigrant populations. *International Journal of Language & Communication Disorders*, 37(4), 433-458.
- Wagar, B., & Cohen, D. (2003). Culture, memory, and the self: An analysis of the personal and collective self in long-term memory. *Journal of Experimental Social Psychology*, 39(5), 468-475.
- Wang, Q. (2001). Culture effects on adults' earliest childhood recollection and self-description: implications for the relation between memory and the self. *Journal of Personality and Social Psychology*, 81(2), 220-33.
- Wang, Q., & Ross, M. (2005). What we remember and what we tell: the effects of culture and self priming on memory representations and narratives. *Memory*, 13(6), 594-606.
- Wang, X. (2017). A critical review on the Sapir-Whorf hypothesis. *International Journal of Multidisciplinary Research and Development*, 4(8), 21-22
- Wang, Z., Devine, R. T., Wong, K. K., & Hughes, C. (2016). Theory of mind and executive function during middle childhood across cultures. *Journal of Experimental Child Psychology*, 149(9), 6-22.
- Yang, L., Chen, W., Ng, A. H., & Fu, X. (2013). Aging, culture and memory for categorically processed information. *The Journal of Gerontology- Series B, Psychological Sciences*, 68(6), 872-81.
- Yang, L., Li, J., Wilkinson, A., Spaniol, J., & Hasher, L. (2018). East west cultural differences in encoding objects in imagined social contexts. *PloS One*, 13(11), e0207515.
- Yarboi, J., Prussien, K., Bemis, H., Williams, E., Watson, K. H., McNally, C., Henry, L., King, A. A., DeBaun, M. R., & Compas, B. E. (2019). Responsive parenting behaviours and cognitive function in children with sickle cell disease. *Journal of Pediatric Psychology*, 44(10), 1234-1243.
- Yoon, C., Hasher, L., Feinberg, F., Rahhal, T. A., & Winocur, G. (2000). Cross cultural differences in memory: the role of culture based stereotypes about aging. *Psychology and Aging*, 15(4), 694-704.

Zhang, B., & Han-Seok, S. (2015). Visual attention toward food-item images can vary as a function of background saliency and culture: An eye-tracking study. *Food Quality and Preference*, 41(3), 172-179.

پیوست ۱

جدول ۲. فهرست مقالات دارای شرایط ورود به مطالعه

ردیف	مؤلفان و سال انتشار	ترتیب در فهرست منابع	نمونه پژوهش	متغیر شناختی بررسی شده	متغیر فرهنگی اسناد داده شده
۱	گراسمن، الثوورت و هانگ، ۲۰۱۱	۳۶	روسی و آمریکایی	توجه به محرک هیجانی	گرایش‌های فرهنگی توجه
۲	چستووا داتون و تاسی ۲۰۱۰	۲۰	آمریکایی اروپایی و آسیایی تبار	توجه معطوف به خود	الگوی فرهنگی خود
۳	کوورا چاوز و روگوف، ۲۰۰۹	۲۴	آمریکا و گوآتمالا	توجه به تعامل با دیگران	آداب و رسوم بومی و سنتی
۴	نیست، پنگ، چای و نورنزیان، ۲۰۰۱	۷۰	غربی - شرقی	مطالعه نظری - سبک تفکر	نظام اجتماعی
۵	شارون و لیلچ، ۲۰۱۸	۹۰	یهودی آمریکایی و عرب اسرائیلی	حل مسئله	فردگرایی / جمع‌گرایی
۶	مک‌کرینک، کالدرا و شاک، ۲۰۱۸	۶۴	آمریکایی و اسرائیلی	توجه فضایی	جهت خواندن و نوشتن
۷	کاردان و همکاران، ۲۰۱۷	۴۵	آمریکایی و مابان	توجه دیداری	تجارب فرهنگی سطح فعالیت
۸	کاستر، ایناکارا، بیوسی و کارتتز، ۲۰۱۸	۵۵	آلمانی، ژاپنی و کامرونی	توجه دیداری	ویژگی‌های بافتی در مقابل کانونی
۹	سنزاک و همکاران، ۲۰۱۶	۸۷	کانادایی و ژاپنی	توجه دیداری	فراهم کردن فرصت یادگیری
۱۰	گیودا و همکاران، ۲۰۱۸	۳۷	عرب، بی‌سواد عرب، غربی	سازماندهی اطلاعات (توجه)	جهت خواندن و نوشتن
۱۱	آلوتینی، اندروود، و اسمیت، ۲۰۱۷	۱	انگلیسی و عربستانی	جستجوی تصویری	فردگرایی / جمع‌گرایی
۱۲	سن‌مارتین و همکاران، ۲۰۱۹	۸۵	آمریکا، اسپانیا، اسرائیل، نیجریه و	سبک تفکر	تحرک رابط‌های
۱۳	اسمیت و همکاران، ۲۰۱۸	۹۲	انگلیسی و ماندانین زبان	سوگیری توجه	محتوای معنایی زبان دوم
۱۴	اوجدا، آرتولی، پنا و شرتلن، ۲۰۱۶	۷۲	آمریکایی و اسپانیایی	ساخت دنباله و توجه	تجربه تاریخی زندگی در یک رژیم
۱۵	گوبل، چن و ریچاردسون، ۲۰۱۷	۳۴	غربی و آسیای شرقی	توجه به صورت	نشانه اجتماعی
۱۶	سیلوا، شیمی و راگوف، ۲۰۱۵	۹۱	گوآتمالیایی و آمریکایی	توجه به محرک	ورود کودک به خانواده گسترده
۱۷	ویجیل، ۲۰۰۲	۱۰۱	انگلیسی و مهاجران چینی	تنظیم توجه	توصیفی / هدایتی بودن ارتباط والدین
۱۸	کانتزل، کووایارا و اسمیت، ۲۰۱۵	۱۷	آمریکایی و ژاپنی	توجه به اعداد	بافتی در مقابل کانونی
۱۹	کرشف و همکاران، ۲۰۱۹	۵۱	آمریکایی و آلمانی	انتقال توجه	ترغیب به خودمختاری توسط والد
۲۰	زانگ و هان‌سوک، ۲۰۱۵	۱۱۲	آمریکایی و چینی	توجه دیداری	بافتی در مقابل کانونی
۲۱	دریشل، کانو، آستل، نئوفیند و لای، ۲۰۱۱	۳۰	بریتانیایی و تایوانی	حافظه اتوبیوگرافی	سوگیری شناختی ویژه فرهنگ
۲۲	یون، هشر، فینبرگ، رهال و وینوکور، ۲۰۰۰	۱۱۱	کانادایی و چینی	حافظه	کلیشه‌های فرهنگی
۲۳	گوئال، آدامز، سیر، ماسا و میلر، ۲۰۲۰	۳۵	آمریکایی و هندی	حافظه	هنجارهای فرهنگی
۲۴	بچراچ و همکاران، ۲۰۱۹	۱۳	فرا تحلیل مطالعات گذشته	حافظه تبادلی	فاصله قدرت و جمع‌گرایی
۲۵	نیجدام، ریورا، روزنفیلد و ارنگو لاسییرا، ۲۰۱۷	۶۸	۸ کشور آمریکای لاتین	خطاهای حافظه	سوگیری‌های فرهنگی
۲۶	جایسون و همکاران، ۲۰۱۸	۴۲	بریتانیایی و مالایی	حافظه اتوبیوگرافی	فردی‌گرایی

ادامه جدول ۲. فهرست مقالات دارای شرایط ورود به مطالعه

۲۷	یانگ و همکاران، ۲۰۱۸	۱۰۹	چینی و کانادایی	رمزگردانی حافظه	بافت و ساخت پیوندهای بسیط
۲۸	وانگ و رس، ۲۰۰۵	۱۰۵	آمریکایی آسیایی تبار و قفقازی	بازنمایی حافظه	خودتعبیری
۲۹	کرامر، داسکو و رنشیگ، ۲۰۱۶	۲۵	مهاجران آسیای شرقی	جستجوی دیداری	محیط فیزیکی جدید
۳۰	یانگ، چن، نگ و فو، ۲۰۱۳	۱۰۸	کانادایی و چینی	پردازش اطلاعات مقوله‌ای	بافتی در مقابل کانونی
۳۱	سahین و امیرت، ۲۰۱۳	۸۳	آمریکایی و ترکیه‌ای	حافظه اتوبیوگرافی	خود تعبیری
۳۲	شوارتز، بودروگلو و کاتچس، ۲۰۱۴	۸۶	آمریکایی و ترکیه‌ای	حافظه مقوله‌ای	راهبرد محوری
۳۳	کونانت و همکاران، ۲۰۰۳	۲۲	آمریکایی و لاتوسی	فراخای حافظه	تفاوت در زبان نوشتاری
۳۴	اوستروسکی سولیس و لوزانو، ۲۰۰۶	۷۳	مکزیک و چند کشور	فراخای حافظه	سرعت گفتار
۳۵	کوولبارا و اسمیت، ۲۰۱۲	۵۷	آمریکایی و ژاپنی	تحول شناختی	پس‌زمینه فرهنگی
۳۶	آبجورنسن، اوبرزوت، اوپلر، ۲۰۱۴	۱۲	آمریکایی و نروژی	کارکرد حافظه	ویژگی‌های زبانی
۳۷	د ابرو، بالداسی و پوکلیسی، ۲۰۱۳	۲۸	آلمانی و پرتغالی زبان	حافظه کاری کلامی	ویژگی‌های زبانی
۳۸	وانگ، ۲۰۰۱	۱۰۴	آمریکایی و چینی	حافظه اتوبیوگرافی	خود تعبیری
۳۹	لگار، دله، کیم و دک، ۲۰۱۸	۶۱	آمریکایی و آفریقای جنوبی	انعطاف‌پذیری شناختی	آموزش نمادها
۴۰	الفسون، نگ، وانگ و هیوز، ۲۰۱۷	۳۱	انگلیسی و هنگ‌کنگی	کارکرد اجرایی	هنجارهای فرهنگی مربوط به کودکان
۴۱	واگار و کوهن، ۲۰۰۳	۱۰۲	کانادایی‌های اروپایی و آسیایی	خود در حافظه بلندمدت	جهت‌گیری اجتماعی
۴۲	ترهاب، شلنبرگ و ناکاتا، ۲۰۰۸	۹۸	کانادایی و ژاپنی	حافظه گام‌های صوتی	گام موسیقایی زبان
۴۳	سانگ و جینیو، ۲۰۱۷	۹۳	کره جنوبی و چین	کارکرد اجرایی و بازداری	کنترل هیجانی
۴۴	وانگ، دوین، وونگ و هیوز، ۲۰۱۶	۱۰۷	بریتانیا و هنگ‌کنگ	کارکرد اجرایی	جهت‌گیری اجتماعی
۴۵	لی، باکر و وینتیر، ۲۰۱۸	۶۰	کره جنوبی	کارکرد اجرایی	داریست والدینی
۴۶	تران، اردوندو، پوشیداه، ۲۰۱۹	۹۷	آمریکا، آرژانتین و ویتنام	کارکرد اجرایی	جمع‌گرایی، تنظیم رفتاری اولیه
۴۷	لوکاس و همکاران، ۲۰۱۳	۶۲	ترک زبان و انگلیسی زبان	کارکرد اجرایی	ویژگی زبانی
۴۸	لانر و همکاران، ۲۰۱۳	۵۹	آمریکایی و چینی	کارکرد اجرایی	درگیری اجتماعی
۴۹	لان، کریستین، پونیتز، لی و موریسون، ۲۰۱۱	۵۸	آمریکایی و چینی	کارکردهای اجرایی	تأکیدات فرهنگی بر خودکنترلی
۵۰	سن‌زاک، وایب و ماسوده، ۲۰۱۸	۸۸	ژاپنی و کانادایی	توجه انتخابی	جهت‌گیری اجتماعی
۵۱	کیم، ۲۰۰۸	۴۹	آمریکایی اروپایی تبار و آسیایی تبار	کلامی‌سازی افکار	تجارب فرهنگی
۵۲	کمپیل و زو، ۲۰۰۱	۱۶	کانادایی و چینی	حساب شناختی	تجارب فرهنگی
۵۳	ساموتل و همکاران، ۲۰۱۸	۸۴	بریتانیا و کره	کارکرد اجرایی	پس‌زمینه اجتماعی آموزشی
۵۴	کو، ناپا و ویرتر، ۲۰۱۴	۵۳	سنگاپور و آمریکا	بازنمایی شناختی هیجانات	ثبات هیجانی در فرهنگ
۵۵	عثمان، عبدالله و انگل یگر، ۲۰۱۰	۴۴	اسرائیلی و فلسطینی	ارزیابی شناختی	هنجارهای فرهنگی
۵۶	موریگوچی و همکاران، ۲۰۱۲	۶۷	کانادایی و ژاپنی	جابه‌جایی توجه	خود تعبیری
۵۷	شهائیان و همکاران، ۲۰۱۱	۸۹	استرالیایی و ایرانی	تحول نظریه ذهن	فرهنگ جمع‌گرایانه
۵۸	روبرسون و همکاران، ۲۰۰۴	۷۹	آفریقای و انگلیسی	تحول مقوله‌بندی رنگ	تجارب فرهنگی
۵۹	پیت و کاساساتو، ۲۰۱۹	۷۵	آمریکایی	شکل‌گیری مفهوم زمان	جهت خواندن و نوشتن
۶۰	جی، زانگ و نیست، ۲۰۰۴	۴۱	آمریکایی و چینی	مقوله‌بندی	ویژگی‌های زبانی
۶۱	رس و همکاران، ۲۰۱۷	۸۱	اسکاتلند، ترکیه، زامبیا	بازشناسی خود در نوزادان	فردگرایی / جمع‌گرایی
۶۲	ایستومین، پاناکووا و هدی، ۲۰۱۴	۱۴	سه گروه فرهنگی در سبیری	تصویرسازی	تعاملات محیطی و اجتماعی
۶۳	پاناجیوتاکس و نویس، ۲۰۱۴	۷۴	انگلیسی و پاکستانی	فهم کودکان از بدن	تجارب خاص فرهنگی
۶۴	نیست و میوموتو، ۲۰۰۵	۶۹	شرقی-غربی	ادراک	ساختارها و مشارکت اجتماعی
۶۵	تانگ و لئو، ۲۰۰۹	۹۵	انگلیسی و چینی	بازنمایی اعداد	نظام آموزشی، تجربه خواندن،
۶۶	تاموفیو، صادقی و نویل، ۲۰۱۹	۹۶	ایران و نیوزلند	نظریه ذهن	گفتگوی مادر کودک
۶۷	اوه و لویس، ۲۰۰۸	۷۱	کره‌ای و انگلیسی	کارکردهای اجرایی	تأکید اولیه بر خودگردانی